

Klassiker om miljø- og arbeidsmedisin

Jens Peter Bonde, Kurt Rasmussen, Torben Sigsgaard, red.

Miljø- og arbeidsmedisin

København: FADL, 2022

5. utgave. 336 s.

ISBN 9788794207041

Michael 2023; 20: 81–2.

Førsteutgaven av denne mye brukte og gode danske læreboka utkom i 1998. Fjerde utgave ble utgitt i 2015, og nå foreligger en betydelig revidert og utvidet versjon, oppdatert med ny kunnskap fra de siste 5–10 år.

Boka har 25 kapitler som på en forbilledlig måte dekker hele det miljø- og arbeidsmedisinske fagområdet. Målgruppen er særlig medisinstudenter, skriver redaktørene. Den bør også være en svært god bok å supplere undervisningen med for leger under spesialisering i arbeidsmedisin, samfunnsmedisin, allmennmedisin, hudsykdommer og lungemedisin. Boka har også gode kapitler om arbeidsrelaterte muskel- og skjelettlidelser og om arbeidsrelaterte psykiske lidelser, som arbeidsrelatert posttraumatisk stresslidelse. Den egner seg etter min mening som oppslagsbok i alle spesialiteter.

Boka begynner med å definere grunnlaget for miljø- og arbeidsmedisin og tar med litt historie, deretter omhandles risikovurdering og forebygging generelt, før det kommer et usedvanlig forståelig og velskrevet kapittel om toksikologi. Så følger kapitler om vann, kloakk, avfall og luftforurensing, før vi kan lese om inneklime og stråling. Stråling kan være vanskelig å lære



seg, og jeg syns forfatteren Sigsgaard gjør en meget god jobb med å legge frem stoffet.

Klima og helse og internasjonal miljø- og arbeidsmedisin er tema for to helt nye kapitler. Ettersom klima og helse er blitt vår tids viktigste utfordring og i høy grad påvirker helsa, er dette absolutt indisert. I vår globaliserte verden er det viktig at både studenter og leger lærer om forholdene i den fattige del av verden.

Boka omhandler også ulykker og livsstil, før de ulike spesifikke arbeidsrelaterte sykdommer og lidelser omtales i en rekke gode kapitler. Det er et litt kort, men godt kapittel om arbeidsrelatert kreft. Reproduktiv helse omtales spesielt. I et eget kapittel om smittsomme sykdommer har covid-19 fått plass.

Boka er skrevet av spesialister innen miljø- og arbeidsmedisin, blant annet med store bidrag fra redaktørene. Felles for kapitlene er den pedagogiske oppbyggingen av teksten og gode eksempler som gjør det lettere å huske stoffet. Den viser også hvordan kunnskap om arbeids- og miljømedisin er aktuelt og nødvendig på nærmest alle samfunnsområder. Når det gjelder rett til erstatning på grunn av arbeidsrelaterte lidelser, er alle land ulike, også innad i Skandinavia. Boka er naturlig nok skrevet ut fra danske forhold.

Boka anbefales på det varmeste til alle som er interessert i å lære miljø- og arbeidsmedisin. Selv skal jeg bestille flere eksemplarer for å ha på vår avdeling, særlig med tanke på legene i utdanningsstillinger, men også overleger med lang fartstid vil ha nytte av den.

Britt G. Randem
brandem@ous-hf.no

Britt G. Randem er dr.med. og arbeider som overlege og seksjonsleder ved seksjon for miljø- og arbeidsmedisin, Oslo universitetssykehus.